

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201200942

Dato
17.02.2012

Spørsmål til skriftlig besvarelse om personer som underviser i skolen uten godkjent undervisningskompetanse

Spørsmål nr. 826

Innledningsvis vil jeg presisere at for å få et bilde av ressurssituasjonen i grunnskolen når det gjelder kompetanse som benyttes i undervisningen, så gir antall årsverk et bedre bilde enn antall personer. Mange uten godkjent undervisningskompetanse arbeider trolig deltid, for eksempel ved siden av studier. Antall årsverk gir dermed et riktigere bilde på omfanget av undervisningen i grunnskolen med og uten godkjent undervisningskompetanse for de trinn de underviser på.

I Grunnskolenes informasjonssystem (GSI) registreres beregnede årsverk¹ til undervisning med og uten kompetanse for de trinnene de underviser på. Antall personer/lærere og hva slags kompetanse disse har registreres ikke i GSI. Tall fra GSI viser at det totalt er 50 592 årsverk i grunnskolen skoleåret 2011-12.² Av disse er 1 825 årsverk uten godkjent undervisningskompetanse for de trinn de underviser på, mens 48 767 årsverk er med godkjent undervisningskompetanse. Det betyr at de uten godkjent kompetanse utgjør en andel av årsverkene på 3,6 prosent. I kategorien årsverk uten godkjent undervisningskompetanse registreres også assistenter som utfører undervisningsoppgaver.

SSB produserer tall som viser antall lærere med og uten godkjent utdanning. Disse tallene er for sysselsatte lærere (arbeidsmarkedsstatistikk) og er ikke direkte sammenlignbare

¹ Årsverk i GSI beregnes på bakgrunn av årstimer, som er den størrelsen skoleeier rapporterer på.

² Antall årsverk i GSI oppgis i stillingsprosent, hvor 1 årsverk = 100. Dvs. at for å komme frem til antall årsverk må tallet i GSI divideres på 100.

med det som registreres i GSI, bl.a. fordi registreringstidspunktet er ulikt. Per i dag foreligger ikke det nøyaktige tallet fra SSB for totalt antall lærere i grunnskolen i fjerde kvartal 2010, men i fjerde kvartal 2009 var det totalt 67 200 lærere ansatt i grunnskolen (SSB). Lærere uten godkjent kompetanse utgjorde da 12,3 % av lærerne. Det har ikke vært store endringer i antallet årsverk fra 2009 til 2010, og heller ikke i andelen årsverk uten godkjent kompetanse for de trinn de underviser på. Det er derfor grunn til å tro at også forholdstallet mellom andelen personer med og uten godkjent kompetanse er relativt stabilt.

Tall fra SSB viser at i fjerde kvartal 2010 var det totalt 8 971 lærere uten godkjent utdanning, dvs. lærere med universitets-/høgskoleutdanning uten pedagogisk utdanning og lærere med videregående utdanning eller lavere. 715 av disse hadde høyere universitets-/høgskoleutdanning uten pedagogikk, 3 058 hadde lavere universitets-/høgskoleutdanning uten pedagogikk, mens 5 198 hadde videregående opplæring eller lavere uten pedagogikk.

Tabellen under viser hvordan de 8 971 lærerne uten godkjent kompetanse i fjerde kvartal 2010 fordelte seg på de ulike fylkene:

Fylke	Lærere u/godkjent kompetanse (SSB, fjerde kvartal 2010)
Østfold	412
Akershus	1322
Oslo	1078
Hedmark	339
Oppland	365
Buskerud	498
Vestfold	390
Telemark	293
Aust-Agder	195
Vest-Agder	183
Rogaland	674
Hordaland	709
Sogn og Fjordane	229
Møre og Romsdal	476
Sør-Trøndelag	435
Nord-Trøndelag	201
Nordland	569
Troms	316
Finnmark	287
Sum	8 971

Tabellen under viser hvordan de 1 825 årsverkene uten godkjent undervisningskompetanse for de trinn de underviser på fordeler seg på fylker skoleåret 2011-12:

Fylke	Årsverk u/godkjent kompetanse for de trinn de underviser på (GSI-tall 2011-12)
Østfold	74
Akershus	352
Oslo	225
Hedmark	53
Oppland	81
Buskerud	128
Vestfold	43
Telemark	32
Aust-Agder	26
Vest-Agder	23
Rogaland	142
Hordaland	86
Sogn og Fjordane	71
Møre og Romsdal	73
Sør-Trøndelag	55
Nord-Trøndelag	43
Nordland	116
Troms	88
Finnmark	113
Sum	1 825

At SSB-tallene viser at andelen personer/lærere uten godkjent kompetanse er høyere enn andelen årsverk til undervisning uten kompetanse for de trinnene de underviser på (GSI), skyldes som nevnt at mange uten godkjent undervisningskompetanse trolig arbeider deltid, for eksempel ved siden av studier. I tillegg er som nevnt tallene ikke direkte sammenlignbare.

Utover det som fremkommer av tallene fra SSB har ikke Kunnskapsdepartementet noen fullgod oversikt over hvilken formell kompetanse personer som underviser i skolen uten godkjent undervisningskompetanse vanligvis har, men det er grunn til å tro at det er en lite ensartet gruppe. Lærere uten godkjent utdanning kan både være personer med lav kompetanse, men også personer med stor faglig kompetanse men som mangler formell pedagogisk kompetanse.

For øvrig vil jeg vise til at det var nær 1 400 flere kvalifiserte søkere med lærerutdanning som førstevalg i 2011 sammenliknet med startåret for GNIST-satsingen i 2008, dvs. en vekst på 45 prosent. Partnerskapet GNIST er et femårig samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet, Utdanningsforbundet, KS, LO, NHO, Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet, Norsk Studentorganisasjon, Norsk Lektorlag, Skolenes landsforbund, Norsk Skolelederforbund, Nasjonalt råd for lærerutdanning og Elevorganisasjonen. Partnerskapet jobber bl.a. for å øke statusen til lærerne og rekruttere flere gode lærere for fremtiden.

Med hilsen

Kristin Halvorsen